

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528) www.economy.nauka.com.ua | № 4, 2019 | 26.04.2019 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2019.4.38](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.4.38)

УДК 657.6:336.58

С. П. Ковальчук,
к. е. н., доцент кафедри обліку та оподаткування,
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Вінниця
ORCID: 0000-0003-3301-3759

В. В. Покиньчереда,
к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування,
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Вінниця
ORCID: 0000-0003-2734-8667

О. М. Откаленко,
к. е. н., доцент кафедри обліку та оподаткування,
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Вінниця
ORCID: 0000-0001-7184-8437

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ СУТНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО АУДИТУ ВИТРАТ

S. P. Kovalchuk
Candidate of economic sciences,
Associate professor of the Department of Accounting and Taxation,
Vinnitsia Institute of Trade and Economics of KNUTE, Vinnitsia

V. V. Pokynchereda
Candidate of economic sciences, Associate Professor,
Associate professor of the Department of Accounting and Taxation,
Vinnitsia Institute of Trade and Economics of KNUTE, Vinnitsia

O. M. Otkalenko
Candidate of economic sciences,
Associate professor of the Department of Accounting and Taxation,
Vinnitsia Institute of Trade and Economics of KNUTE, Vinnitsia

CONCEPTUAL APPROACHES TO THE INTERPRETATION OF THE ESSENCE OF SOCIAL AUDIT OF COSTS

У статті досліджено економічну сутність поняття «соціальний аудит» в контексті посилення вимог до соціальної відповідальності держави, бізнесу та громадянського суспільства. На основі опрацювання наукової літератури та з урахуванням власного бачення наведено авторське визначення поняття «соціальний аудит витрат» як сукупності заходів, спрямованих на перевірку фактичних справ щодо законного та ефективного використання матеріальних, фінансових і трудових ресурсів на реалізацію державою та бізнесом соціальних функцій і оцінку рівня досягнення соціального ефекту від реалізації заходів соціального характеру. Встановлено взаємозв'язок та співвідношення понять «соціальний аудит», «державний фінансовий аудит» і «соціальний аудит витрат». Визначено основну мету та завдання соціального аудиту витрат в процесі виконання державою та

суб'єктами господарювання соціальних функцій, спрямованих на забезпечення сталого суспільного розвитку, визначення рівня задоволення соціальних потреб різних соціально-вразливих категорій населення. З урахуванням наведеної мети та завдань соціального аудиту розроблено структурно-логічну схему базових компонентів соціального аудиту витрат, що дає змогу сформуувати цілісну картину та етапність застосування контрольних процедур в процесі реалізації основних ідей соціального аудиту витрат.

Social audit is a relatively new type of audit, the subject of research of which is not so much material and material factors of production, as a complex of methods and measures in the field of social welfare of the population, government and business expenses for the implementation of social functions. The purpose of the study is to substantiate the economic essence of social audit of costs and its importance in ensuring sustainable socio-economic development of the state. The article examines the economic essence of the concept of "social audit" in the context of strengthening the requirements for the social responsibility of the state, business and civil society. Based on the processing of scientific literature and taking into account one's own vision, the author's definition of the concept of "social audit of cost" is given as a set of measures aimed at verifying actual cases regarding the legal and efficient use of material, financial and labor resources for the state and business to implement social functions and assess the level of achievement social effect from the implementation of social measures. The interrelation and correlation of the concepts "social audit", "state financial audit" and "social audit of costs" is established. The main goal and tasks of social audit of costs in the process of the state and business entities performing social functions aimed at ensuring sustainable social development, determining the level of satisfaction of the social needs of various socially vulnerable categories of the population are defined. Taking into account the above goals and objectives of social audit, a structural-logical scheme of the basic components of social audit of costs has been developed, which allows forming a complete picture and phasing of control procedures in the process of implementing the basic ideas of social audit of costs. Practical implementation of the main tasks of social audit of costs will allow not only to reveal the actual state of financing various social programs, but also to establish the degree of satisfaction of the needs of socially vulnerable categories of the population.

Ключові слова: соціальний аудит; державний фінансовий аудит; соціальний аудит витрат; соціальні витрати; соціальна політика; корпоративна соціальна відповідальність.

Key words: social audit; public financial audit; social audit of costs; social costs; social policy; corporate social responsibility.

Постановка проблеми. Соціальний аудит є відносно новим різновидом аудиту, предметом дослідження якого є комплекс методів та заходів у сфері соціального забезпечення населення, витрати матеріальних, фінансових і трудових ресурсів держави та бізнесу на реалізацію ними соціальних функцій. Враховуючи посилення вимог до корпоративної соціальної відповідальності та сучасні реалії соціально-економічного розвитку держави здійснення соціального аудиту набуває особливої актуальності та значимості. Соціальний аудит, будучи одним із інструментів забезпечення сталого та довгострокового соціального розвитку держави, має спрямовуватись на підвищення соціальних стандартів та показників якості життя населення. Втім, недостатнє впровадження в практичну діяльність соціального аудиту свідчить про недооцінку значення та вагомості цього виду контролю як дієвого механізму побудови повноцінного діалогу та співпраці між державою, бізнесом і громадянським суспільством.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні, організаційно-методичні та практичні аспекти проведення соціального аудиту є предметом наукових досліджень багатьох вчених-економістів. Так, закордонними вченими розроблено концепцію соціального аудиту, зокрема визначено змістовне наповнення поняття «соціальний аудит», етапи та цілі проведення соціального аудиту, а також ідентифіковано взаємозв'язок між сталим економічним розвитком, корпоративною соціальною відповідальністю та соціальною аудитором [1]. Grigorescu I. і Hategan C. [2] розроблено теоретичну концепцію соціального аудиту, сформовано систему кількісних і якісних індикаторів для оцінки ефективності соціального аудиту в державному управлінні. Jubb D., Ritos K., Eliwa Y. і Ryan C. [3] обґрунтовано теоретичні положення проведення соціального аудиту як

цілісного контрольного процесу в різних сферах суспільної діяльності. Крім того, закордонними вченими-економістами розроблена концепція корпоративної соціальної відповідності бізнесу та держави в умовах функціонування ринкової економіки як інструментарію для узгодження соціальних, економічних та екологічних інтересів різних зацікавлених осіб [4; 5].

У працях вітчизняних науковців досліджено модель формування соціального аудиту в Україні, окреслено суспільні функції соціального аудиту в контексті популяризації ідей соціальної відповідальності бізнесу, влади, громадянського суспільства. Так, Мазурик О. [6] запропоновано концептуальну схему впровадження соціального аудиту в Україні, теоретично визначені суспільні функції соціального аудиту в контексті корпоративної соціальної відповідальності. Сиченко В. [7] розроблено алгоритм проведення соціального аудиту на регіональному рівні, визначено параметри соціального аудиту діяльності органів місцевого самоврядування. Вінічук М. і Марушко Н. [8] запропоновано теоретико-організаційні аспекти проведення соціального аудиту як механізму реалізації соціальної функції державного управління та інструменту забезпечення соціальної безпеки підприємництва та держави.

Крім обґрунтування теоретичних аспектів проведення соціального аудиту, вченими розроблено організаційно-методичні та практичні положення соціального аудиту, зокрема визначено етапи проведення соціального аудиту на підприємстві, розроблено робочі документи аудитора, наведено методи збору аудиторських доказів при проведенні соціального аудиту та розроблено типові робочі документи, що дають змогу узагальнити результати їх застосування [9]. В контексті перевірки ефективності використання коштів на реалізацію соціальних функцій держави вченими-економістами запропоновано заходи щодо застосування критеріїв оцінки ефективності видатків бюджетних програм, які забезпечують раціональне використання бюджетних призначень відповідно до задекларованої мети [10; 11]. Втім, незважаючи на значні напрацювання вчених-економістів, питання щодо визначення економічної сутності та значення соціального аудиту витрат, організаційно-методичних аспектів його проведення на сьогодні залишаються невирішеними, потребують узагальнення та систематизації.

Постановка завдання. Метою дослідження є обґрунтування економічної сутності соціального аудиту витрат та його значення у забезпеченні стійкого соціально-економічного розвитку держави.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стабільність соціальних відносин в суспільстві та забезпечення стійкого економічного розвитку є результатом проведення виваженої державної політики, яка включає в себе комплекс заходів, спрямованих на виявлення, задоволення та узгодження потреб різних категорій населення. Водночас реалізація державної соціальної політики передбачає акумулювання та використання матеріальних, фінансових і трудових ресурсів, що споживаються в процесі виконання соціальних програм. В кінцевому підсумку рівень досягнення результативних показників соціальних програм корелює з обсягом витрат різних видів ресурсів, які можна представити в грошовому вимірнику, що є найбільш інформативним показником з точки зору порівняння затратених ресурсів та отриманого соціального ефекту.

Метою соціального аудиту є забезпечення сталого суспільного розвитку, визначення рівня задоволення соціальних потреб різних категорій населення, виявлення відповідності досягнутих характеристик встановленим нормативам. Соціальний аудит доцільно використовувати і по відношенню до витрат, що виникають в процесі виконання державою та суб'єктами господарювання соціальних функцій. В даному випадку соціальний аудит необхідно розглядати як інструмент оцінки рівня досягнення соціального ефекту видатків бюджету, спрямованих на надання державної допомоги для різних соціально-вразливих категорій населення, субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, соціальні виплати внутрішньо переміщеним особам, інші соціальні та компенсаційні виплати.

Соціальний аудит витрат більш ширше поняття ніж соціальний аудит, адже врахування чинників, що формують соціальні відносини в суспільстві дозволяють не тільки акцентувати увагу на законності та ефективності використання ресурсів на виконання соціальних функцій, але й визначити залежність обсягу витрачених ресурсів та рівня задоволення потреб різних категорій населення. Такий підхід до проведення соціального аудиту забезпечує більшу суспільну значимість, ефективність та результативність контрольних процедур. На його основі стає можливим обґрунтоване розроблення пропозицій щодо оптимізації понесених витрат та максимізації суспільного ефекту від реалізації соціальних програм.

Концепція соціального аудиту витрат має ґрунтуватися на чіткому визначенні мети та завдань. Варто відзначити, що центральна мета аудиту, яка визначається нормативними документами як висловлення думки аудитора про відповідність фінансової звітності вимогам положень бухгалтерського обліку [12] в даному випадку не може бути ключовою. Не завжди суб'єкт, що зацікавлений в проведенні соціального аудиту витрат має на меті лише підтвердження достовірності фінансової звітності та відповідності встановленим нормативам всіх витрат, понесених в процесі реалізації соціальних заходів. Більш важливого значення набуває співвідношення витрачених фінансових, матеріальних і трудових ресурсів, тобто всіх понесених витрат із отриманим ефектом.

В сучасних умовах кінцевий суспільний ефект від реалізації соціальних програм має найвагоміше значення, оцінка якого має бути прерогативою саме соціального аудиту. Визначення системи чинників, які позитивно вплинули на його досягнення, були нейтральними, або мали негативну дію – не менш важливе завдання. Виявлення ефекту від витрат, понесених для досягнення певного соціального поступу, результату дозволяє розширювати інформаційну картину та в подальшому слугувати основою для коригування політики в соціальній сфері з метою максимізації корисних ефектів від її здійснення. Саме це має бути основною ідеєю

проведення соціального аудиту витрат.

Формування базових елементів соціального аудиту витрат має відбуватися із коригуванням мети такого аудиту на систему ефектів від понесених витрат. Варто звернути увагу на суттєву диференціацію ефектів, зокрема й в часовій перспективі. Короткострокові ефекти мають досягатися із меншими витратами, тоді як довгострокові потребують значні обсяги витрат. Виходячи із вищезазначеного, центральною місією соціального аудиту витрат є порівняння досягнутого соціального ефекту із понесеними витратами через процедури щодо їх попереднього підтвердження. Таке трактування мети суттєво розширює завдання соціального аудиту витрат, до яких необхідно відносити:

- підтвердження достовірності та законності понесених витрат на реалізацію соціальних заходів, правильності їх оцінки;
- підтвердження отриманого соціального ефекту на основі визначення досягнутих кількісних та якісних показників;
- визначення єдиного комплексного інтегрального показника оцінки соціального ефекту;
- розрахунок рентабельності витрат на соціальні заходи;
- визначення чинників позитивного, нейтрального та негативного впливу на досягнення очікуваного соціального ефекту;
- розробка пропозицій щодо посилення дії чинників позитивного впливу та мінімізації впливу чинників негативної дії;
- формування рекомендацій щодо коригування напрямів та інструментів здійснення соціальної політики.

Виходячи з вищенаведеного, можна зробити висновок про необхідність формування окремих алгоритмів для реалізації кожного із завдань соціального аудиту витрат, що будуть в значній мірі відрізнятися як по складу об'єктів аудиту, так і системою методичних інструментів та джерелами інформації, що використовуватимуться в процесі виконання контрольних процедур.

Підтвердження достовірності та законності понесених витрат, правильності їх оцінки має часткового ґрунтуватися на методиці аудиту відповідності, запропонованій Сиченко В. [7, с. 228], та на методиці фінансового аудиту. Останній доцільно застосовувати у зв'язку із тим, що в суттєвій мірі витрати на соціальні заходи носять фінансовий характер та здійснюються за рахунок суспільних (органи державної влади) та приватних (бізнес-структури, громадяни) фінансових ресурсів.

Аудит відповідності – це оцінка, перевірка дотримання об'єктом аудиту норм законодавства [14, с. 201]. Реалізується даний вид аудиту в першу чергу в рамках внутрішнього аудиту у сфері використання державних фінансів.

Що стосується фінансового аудиту, то чинним законодавством не передбачено використання такого поняття в аудиті. В рамках державного фінансового контролю здійснюється державний фінансовий аудит, який спрямовується на перевірку та аналіз органом державного фінансового контролю фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю [13].

Не дивлячись на сферу застосування вищезазначених видів аудиту, їх методику та інструментарій, який спрямований на встановлення відповідності понесених витрат вимогам нормативно-правових актів, їх доцільно застосувати при підтвердженні достовірності понесених витрат на реалізацію соціальних заходів.

Підтвердження отриманого соціального ефекту на основі визначення досягнутих кількісних та якісних показників потребує використання в більшій мірі нестандартних контрольних процедур. Увага аудитора має спрямовуватися на оцінку змін в соціальному середовищі, визначення рівня задоволення потреб різних категорій населення, щодо яких реалізовувались соціальні програми, аналіз реальних наслідків соціальних змін та викликані ними зрушення в короткостроковій і довгостроковій перспективі щодо економічного, соціального, екологічного середовищ існування людини. В цьому випадку однією із ключових аудиторських процедур є опитування та анкетування. Для забезпечення їх ефективності важливе значення має правильність побудови анкети, акцентування уваги на ключових аспектах та критеріях оцінки.

Для реалізації даного завдання важливо також застосовувати систему прийомів та процедур дослідження соціального клімату, які ґрунтуються на поєднанні методів соціології та суспільствознавства, психології та методах оцінки економічних результатів. Таке поєднання методичного інструментарію є необхідним для реалізації одного із ключових завдань соціального аудиту – встановлення реального соціального ефекту від реалізованих заходів.

Визначення єдиного комплексного інтегрального показника оцінки соціального ефекту дозволяє на основі його значення формувати судження щодо ступеня досягнення очікуваного соціального ефекту від понесених витрат. В рамках розроблення методики соціального аудиту витрат окрема увага має бути приділена алгоритму розрахунку такого показника. Уніфікація підходу до його визначення з урахуванням оптимальної кількості показників, що характеризують ступінь досягнення очікуваного соціального ефекту дасть змогу в кінцевому підсумку не лише порівнювати понесені витрати із соціальним ефектом, але й створювати передумови для порівняння отриманого соціального ефекту від реалізації різних соціальних заходів.

Розрахунок рентабельності витрат на соціальні заходи – це завдання, що дозволяє оцінити ступінь віддачі від витрат в показниках соціального ефекту. По суті даний показник є одним із інструментів порівняння

понесених витрат із отриманим соціальним ефектом від їх здійснення. Комплекс показників для такого порівняння та оцінки може бути розширений в залежності від інформаційних потреб аудиту.

Результати соціального аудиту витрат доцільно узагальнювати в підсумковому документі контрольного етапу (рис.1). Контрольний етап виділяється з метою структуризації соціального аудиту витрат на основі сутнісних характеристик та особливостей використовуваних методів і прийомів, принципової диференціації кінцевих результатів реалізації різних завдань соціального аудиту витрат.

В межах управлінського етапу на основні інформації про отриманий соціальний ефект від понесених витрат на виконання соціальних заходів розробляються пропозиції щодо збільшення або зменшення обсягів фінансування конкретної соціальної програми (залежно отриманого позитивного або негативного соціального ефекту), розробляються та приймаються управлінські рішення, спрямовані на коригування отриманого суспільного ефекту відповідно до задекларованої мети реалізації соціальної програми, обґрунтовуються пропозиції щодо впровадження заходів, які мають на меті виявлення, задоволення і узгодження потреб та інтересів громадян і соціальних груп.

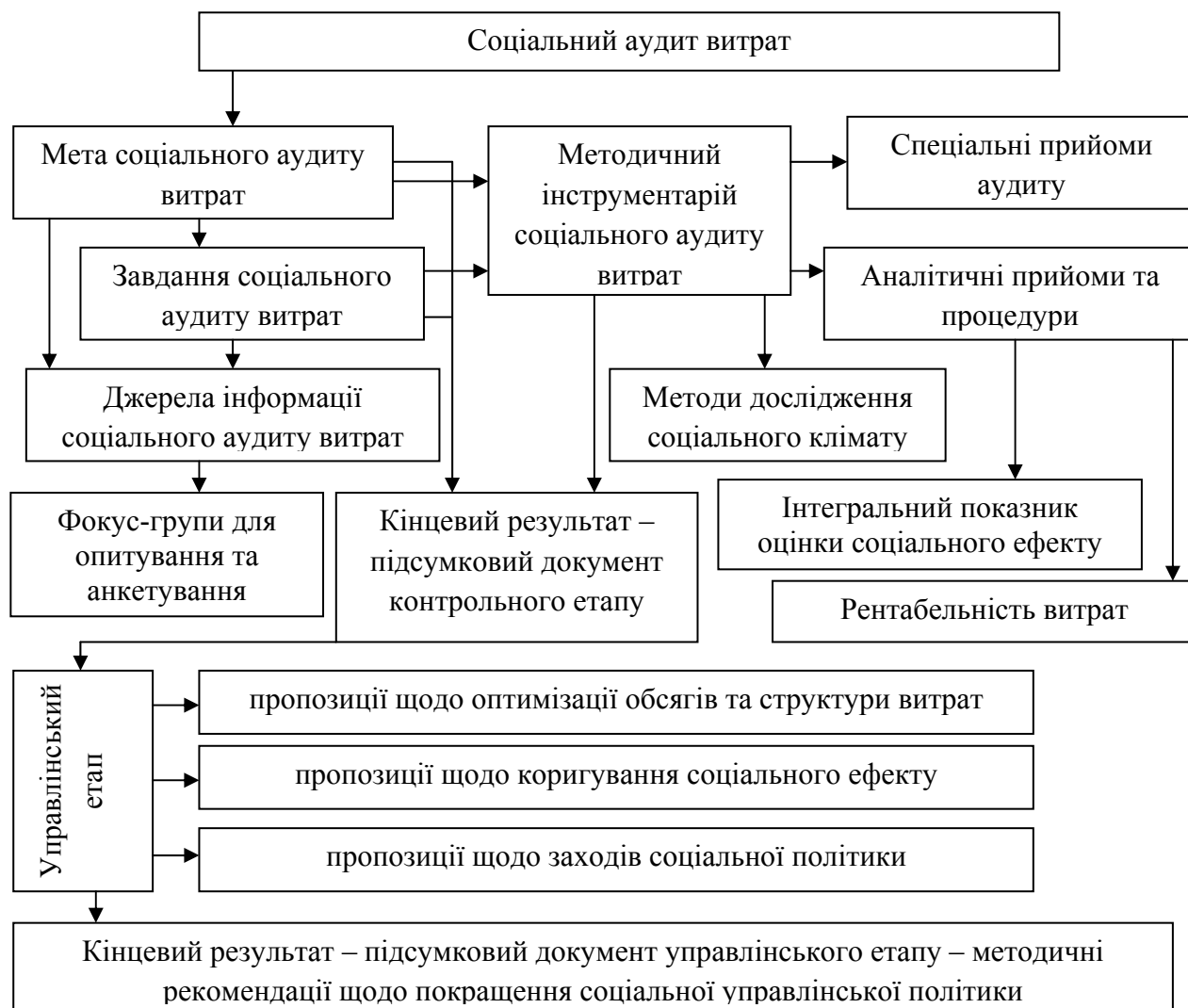

Рисунок 1. Структурно-логічна схема базових компонентів соціального аудиту витрат

Висновок. Таким чином, під соціальним аудитом витрат необхідно розглядати сукупність заходів, спрямованих на перевірку фактичних справ щодо законного та ефективного використання витрат на реалізацію державою та бізнесом соціальних функцій і оцінку рівня досягнення суспільного ефекту від реалізації заходів соціального характеру. Практичне втілення основних завдань соціального аудиту витрат дасть змогу не тільки виявити фактичний стан, законність, цільове та ефективне використання ресурсів, спрямованих на виконання різних соціальних програм та заходів, але й встановити ступінь задоволення і узгодження потреб та інтересів громадян, соціальних груп і територіальних громад з метою розробки пропозицій щодо коригування реалізованої соціальної політики для отримання бажаного суспільного ефекту.

Література.

1.Gray R. Thirty years of social accounting, reporting and auditing: what (if anything) have we learnt?

Business Ethics: A European Review. 2001. 10(1). PP. 9-15.

2. Grigorescu I.I., Hategan C.D. The development of the social audit concept in Romania. *Audit Financiar*. 2016. Vol. XIV. No. 10 (142). PP. 1101-1113.

3. Jubb D., Ritos K., Eliwa Y., Ryan C. Auditing for social aspects. *Contemporary Issues in Social Accounting*. Oxford: Goodfellow Publishers Ltd, 2018. pp. 112-130.

4. Hoßfeld H., Schmiel U. Corporate Social Responsibility in der Marktwirtschaft – ein erfahrungswissenschaftlich begründetes Konzept. *Zeitschrift für Wirtschafts- und Unternehmensethik*. 2015. No. 16/3. S. 313-338.

5. Peicheva M., Kraeva-Miteva A., Harizanova H. Study of the Social Audit and Standards for Social and Environmental Responsibility - Case Study of Bulgaria. *Economic Alternatives*. 2017. Issue 3. PP. 449-474.

6. Мазурик О.В. Соціальний аудит як сучасна діагностична технологія: теоретико-методологічні засади дослідження, західний досвід, вітчизняні перспективи. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. 2015. № 1148. С. 107-113.

7. Сиченко В.В. Регіональна складова соціального аудиту. *Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету*. 2013. № 2 (32). С. 228-232.

8. Вінічук М.В., Марушко Н.С. Місце соціального аудиту в системі соціальної безпеки. *Соціально-правові студії*. 2018. № 1. С. 148-157.

9. Дерій В., Саченко С., Бабій Л. Соціальний аудит у контексті посилення вимог до корпоративної соціальної відповідальності. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2016. № 5. С. 17-26.

10. Долбнева Д.В. Сучасний стан проведення державного аудиту бюджетних програм Державною аудиторською службою України. *Modern Economics*. 2018. № 10 С. 43-48.

11. Радіонов Ю.Д. Оцінка ефективності державних видатків. *Економіка України*. 2013. № 12 (625). С. 76-87.

12. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258 – VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>.

13. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 р. № 2939 – XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>.

14. Петухова Т.О., Шамрай А.Є. Теоретичні основи розвитку внутрішнього аудиту підприємств. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. № 62. С. 196-204.

References.

1. Gray, R. (2001), “Thirty years of social accounting, reporting and auditing: what (if anything) have we learnt?”, *Business Ethics: A European Review*, vol. 10(1), pp. 9-15.

2. Grigorescu, I.I. Hategan, C.D. (2016), “The development of the social audit concept in Romania”, *Audit Financiar*, vol. XIV, no. 10 (142), pp. 1101-1113.

3. Jubb, D. Ritos, K. Eliwa, Y. and Ryan, C. (2018), “Auditing for social aspects. Contemporary Issues in Social Accounting”, *Oxford: Goodfellow Publishers Ltd*, pp. 112-130.

4. Hoßfeld, H. And Schmiel, U. (2015), “Corporate Social Responsibility in der Marktwirtschaft – ein erfahrungswissenschaftlich begründetes Konzept”, *Zeitschrift für Wirtschafts- und Unternehmensethik*, vol. 16/3, pp. 313-338.

5. Peicheva, M. Kraeva-Miteva, A. and Harizanova, H. (2017), “Study of the Social Audit and Standards for Social and Environmental Responsibility - Case Study of Bulgaria”, *Economic Alternatives*, vol. 3, pp. 449-474.

6. Mazuryk, O.V. (2015), “Social audit as a modern diagnostic technology: theoretical and methodological foundations of research, western experience, domestic perspectives”, *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V.N. Karazina*, vol. 1148, pp. 107-113.

7. Sychenko, V.V. (2013), “Regional component of social audit”, *Visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho ahrarnoho universytetu*, vol. 2 (32), pp. 228-232.

8. Vinichuk, M.V. and Marushko, N.S. (2018), “Location of social audit in the system of social security”, *Social Legal Studios*, vol. 1, pp. 148-157.

9. Derii, V. Sachenko, S. and Babii L. (2016), “Social audit in the context of strengthening the requirements for corporate social responsibility”, *Bukhhalterskyi oblik i audit*, vol. 5, pp. 17-26.

10. Dolbnieva, D.V. (2018), “The modern state of public auditing of targeted budget programs by the state audit service of Ukraine”, *Modern Economics*, vol. 10, pp. 43-48.

11. Radionov, Yu.D. (2013), “Evaluating the effectiveness of public spending”, *Ekonomika Ukrainy*, vol. 12 (625), pp. 76-87.

12. The Verkhovna Rada of Ukraine (2017), The Law of Ukraine “On Audit of Financial Statements and Audit Activities”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (Accessed 04 April 2019).

13. The Verkhovna Rada of Ukraine (1993), The Law of Ukraine “On the Basic Principles of Implementation of State Financial Control in Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12> (Accessed 04 April 2019).

14. Pietukhova, T.O. and Shamrai, A.Ie. (2018), “Theoretical foundations of the development of internal audit enterprises”, *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, vol. 62, pp. 196-204.